

SINDIKAT DELAVCEV TRGOVINE SLOVENIJE

Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana

Telefon: 01/434-12-53, 01/434-12-52, Telefaks: 01/432-70-94

E-mail: sdts@sindikat-zsss.si, <http://www.sindikat-sdts.si>

Datum: 30. 6. 2020

ODPOVED 9. REDNE SEJE ODBORA ZA GOSPODARSTVO JE NAPAD NA SINDIKALNI BOJ ZA DELAVSKE PRAVICE

Državni zbor je včeraj odpovedal 9. sejo Odbora za gospodarstvo, ki je bila sklicana za danes, 30. 6. 2020 ([odpoved](#)). Glavna točka dnevnega reda seje je bila druga obravnava predloga zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o trgovini (ZT-1B) ([več](#)). **Sindikat delavcev trgovine Slovenije to potezo razume kot politično izogibanje odgovornosti do delavskega razreda v trgovinski dejavnosti in beg politike pred voljo javnosti ter nenazadnje voljo zaposlenih v trgovini.** Kljub spodbudni in pohvalni vladni odločitvi, da trgovine danes, v času gospodarskega okrevanja po Covid-19 krizi, ostajajo ob nedeljah zaprte, pa se določeni politiki do te problematike obnašajo neodgovorno. Z amandmaji želijo razširiti izjeme in posledično razvrednotiti predlog zakona, ki v trenutni obliki izkazuje voljo ljudstva. Zaposleni v trgovini so vse od pričetka aktualne Covid-19 krize nosili težka delovna bremena, a so kljub temu zagotavljali nemoteno oskrbo prebivalstva. Delovne razmere v trgovini so se v zadnjih mesecih izrazito zaostrele, delavci poročajo o izčrpanosti. Ob tem se zdi, da njihova poročanja s strani odločevalcev ostajajo neslišana, medtem ko je podpora javnosti neomajna in trdno na strani zaprtja trgovin ob nedeljah.

Se politika boji sindikalnih argumentov za nedeljsko zaprtje trgovin?

Trgovinsko zbornico Slovenije (v nadaljevanju TZS) skrbi upad potrošnje, ki naj bi posledično prizadela prihodke in nazadnje privedla do odpuščanj v trgovinski dejavnosti. Podatki SURS¹ pokažejo, da je bil realni prihodek (ob izločitvi sezonskih vplivov) maja 2020 v vseh segmentih, razen v prodaji avtomobilov in motornih goriv, le za spoznanje nižji kot maja 2019. Ne v živilski ne v neživilski maloprodaji padec ni bil večji od dveh odstotkov. Trditev, da ljudi od nakupa avtomobilov, kjer je bil padec prodaje znaten, odvrača nedeljsko zaprtje prodajaln, je povsem neutemeljen, saj gre pri tem za večji nakup, ki se ne zgodi v enem vikendu. Kar zadeva motorna goriva, se ta prodajajo na bencinskih črpalkah, ki ostajajo odprte tudi ob nedeljah. Upad prodaje v tem segmentu lahko prej pripišemo velikemu upadu tovarnega prometa na slovenskih cestah, ki je bil v prvih tednih po razglasitvi epidemije kar 40 odstoten.² Tudi tistega odstotka ali dveh, za kolikor je upadel realni prihodek v trgovini na drobno, ne moremo pripisati zaprtju trgovin ob nedeljah. Bolj verjetno se zdi, da je upad potrošnje posledica splošne povečane stopnje brezposelnosti, saj se je število iskalcev zaposlitve po podatkih

¹ SURS, podatkovni portal SI-STAT, Indeksi nominalnega in realnega prihodka v trgovini na drobno, na debelo in z motornimi vozili ter od popravil le-teh, originalni podatki in podatki, iz katerih so izločeni vplivi sezone in koledarja, mesec; nazadnje obiskano 29. 6. 2020 ([več](#)).

² Podatke povzemamo po UMAR, *Grafi tedna*, Promet elektronsko cestninjenih vozil na slovenskih avtocestah, junij 2020, nazadnje obiskano 29. 6. 2020 ([več](#)).

Zavoda za zaposlovanje RS³ med marcem in majem povečalo za več kot 12.000. **Trditev, da je promet in s tem prihodek v trgovini nižji zaradi nedeljskega zaprtja trgovin, v podatkih nima prave podlage.** Prav tako se ob pogledu na zaposlitvene oglase v trgovinski dejavnosti in ob številnih pričevanjih o trenutnih razmerah dela v trgovinski dejavnosti zdi argument o odpuščanju nadvse neverjeten oz. je njegov primarni namen ustrahovanje.⁴

Prav tako ne zdrži argument o znižanju plač, saj so povprečne plače v maloprodaji izjemno nizke, prav tako pa zaposlenim v trgovini denar ne odtehta delovne obremenitve, ki so je deležni⁵. Plače v trgovini so po podatkih SURS-a v letu 2019 dosegle le 78,6 % povprečne plače na nacionalni ravni. V nespecializirani maloprodaji, kamor sodijo tudi trgovine za nakup vsakdanjih potrebščin, pa je ta odstotek še nižji, saj so plače skoraj 30 % nižje od nacionalnega povprečja (vir: SURS⁶).

Kdo se spreneveda?

Javnost je že večkrat izrazila podporo zaprtju trgovin ob nedeljah, prvič na referendumu leta 2003, pred kratkim pa tudi s številnimi javnimi objavami in celo v raziskavi neodvisne medijske hiše Siol.net ([več](#)). Kljub temu je bil interes kapitala vselej močnejši, politika pa ni izkazala dovolj interesa, da bi udejanjila voljo ljudstva. Ob nizanju argumentov se torej porodi vprašanje, kdo se spreneveda in zakaj je bila odpovedana 9. seja Odbora za gospodarstvo, ki naj bi naslovila prav ta vprašanja?

Poslano Državnemu zboru RS in Vladi Republike Slovenije ter v vednost Državnemu svetu RS, Trgovinski zbornici Slovenije, pristojnim delodajalcem, zainteresirani javnosti in medijem.

Generalni sekretar
Ladi Rožič

³ ZRSZ, Trg dela v številkah, nazadnje obiskano 29. 6. 2020 ([več](#)).

⁴ Redno zaposlenih v trgovinski dejavnosti primanjkuje. 188 delovnih mest v trgovini je oglaševanih na portalu Mojdelo.si ([več](#)), še več pa na portalu Zavoda RS za zaposlovanje ([več](#)). Nazadnje obiskano 29. 6. 2020.

⁵ V Sindikatu delavcev trgovine Slovenije (SDTS) smo s Centrom za družbene raziskave (CEDRA) v maju 2020 izvedli spletno anketo o mnenju delavk in delavcev v maloprodaji, ki razkriva, da kar 98 % vprašanih podpira zaprtje trgovin ob nedeljah. 95 % vprašanih podpira zaprtje trgovin ob nedeljah, četudi to pomeni manjši mesečni zaslužek, saj izjemno hude delovne obremenitve ne odtehta noben denar ([več](#)).

⁶ SURS, SI-STAT, Povprečne mesečne plače in indeksi povprečnih mesečnih plač po dejavnostih [SKD 2008], Slovenija, mesečno ([več](#)). Nazadnje obiskano 29. 6. 2020.